

Naročnina

Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
Za inozemstvo
mesečno 40 Din
Nedejska izdaja
celoletno v Jug.
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stop. peti-vrsta
malih oglasov po 150
in 20, večji oglaš.
nad 45 mm višine
po 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pr. večjem g.
naročniku popusti
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pismo se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2326

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Lekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Za zdravje naroda

Naši članki o padanju rojstev, ki je prišlo ogroziti tudi naš sicer zdrav in krepek narod, so vzbudili nemalo zanimanje v najširših plasteh. Dokaz temu so nam mnogoštevilni dopisi, ki prihajajo od vseh strani, in sicer od resnih in uvaževanih mož, katerim je zdravje ljudstva gotovo odkrito pri sreju.

Brez dvoma imajo marsikaj prav tisti, ki koreniko temu žalostnemu dejstvu iščejo v splošnem družabnem pojavu: v revščini. Revščina je gotovo kriva mnoge moralnega zla. Delavec z nizko plačo je vedno v skušnjavi, da prične mehanično računati, za koliko otroških ust morejo zadostiti njegovi prejemki. Da je res tako, nam kažejo nekateri zgledi od drugod. Padanje rojstev v preteklih desetletjih ni bilo nikjer tako peneče, kakor na Francoskem. Zato so se tam pričeli že zelo zgodaj pečati s tem bitnim vprašanjem narodnega obstoja. Poizkušali so na vse načine dvigniti moralno in narodno zavest ljudstva. Skoraj pa so se prepričali, da je slabo gmočno stanje nižjih slojev tudi eden izmed vzrokov nazadovanja rojstev. In sicer se je to zgodilo na sledeč način. Opazili so, da je po ovih delavskih kolonijah, kjer so bili delavci bolj plačani, odstotek novorojencev za precej odstotkov višji, kakor pa pri slabše plačanem delavstvu. Kakor hitro so pri kakem podjetju delavstvu izboljšali njegov gmočni položaj, se je že v nekaj letih tudi dvignilo število novorojencev.

Mislimo, da isti gospodarski zakon vsaj deloma še tudi danes velja. Zato bi morala biti družba napram delovnim slojem pravičnejša. Krščansko načelo ne zahteva le, da ima vsak delavec toliko plače, da se more pošteno preživeti, ampak, da je njegova plača družinska, to se pravi, tako mora biti plačan, da si lahko ustanovi družino in jo tudi preživlja. To se nam danes zdi tem bolj potrebno poudarjati, ko so na delu sile, da se že itak dovolj težak položaj našega delavstva še bolj poslabša. V vseh modernih državah se polaga največjo važnost na zdrav razvoj delavskega stanu. Države se trudijo, da pomagajo s socialno zakonodajo, da zlasti omogočajo delavskim ženskam prvo skrb za novorojenčka in to bodisi z zakonitimi dopusti, bodisi s primernimi napravami, ki omogočajo materam tudi med tovarniškim delom skrb za njihovo deo. Taka socialna zakonodaja je danes potrebna tem bolj, ker le preprosto se zgodi, da si morala mož in žena oba služiti svoj kruh v tovarni. Kdor torej nastopa proti tem nujno potrebnim socialnim zakonom, dokazuje, da mu manjka sleheren socialni čut, — a obenem škoduje tudi zdravju in moči naroda. Država, ki ima skrb za moč in rast naroda, mora čuvati socialne pridobitve delavstva in jih po možnosti še razširiti.

Vendar pa slabo gmočno stanje ljudstva nikakor ni edini in niti ne glavni vzrok padanja rojstev. Vzemimo drug primer, o katerem je v zadnjih mesecih toliko govorilo: Srem. Vsakomur je znano, da je sremska zemlja jako bogata in že od nekdaj prav redko naseljena. Premožno ljudstvo biva tamkaj — in vendar, nikjer v državi ne razsaja bela kuga tako grozno, kakor po slavonskih in sremskih ravninah, medtem ko hribovita in beraška Bosna izkazuje največji narodni prirastek med Hrvati. — Mogoče, da je rodovitnost slavonskega prebivalstva nekoliko opela radi tega, ker so v pokrajino premalo pustili tujejelementa in so se ondodni bogataši ženili med seboj, da je vse premoženje ostalo v družinah. Toda poznavalci razmer so vsi edini v tem, da je ondodno prebivalstvo — in predvsem žene — hotoma ustvarilo sedanji žalosten položaj, ko se ponekod za petdeset in tudi osemdeset odstotkov teže več rakev kakor zibelk.

Isto žalostno sliko nudijo tudi moderna velemesta, katerim po zadnjih statistikah načeljuje Berlin, ki izkazuje najnižji odstotek rojstev med evropskimi velemesti. Gotovo je po mestih mnogo pomanjkanja in revščine, a tam je nakopičeno tudi silno veliko bogastva. Toda tam je ravno tista plast, ki misli, da zanjo velja »gospodstva moralac«, ki dovoljuje vsa uživanja, a ki beži pred vsako odgovornostjo in žrtvijo. Saj stvar ni od včeraj. Dolgo, dolgo že se je s cinizem posmehom zrla na tiste, ki so živeli pravno in pošteno. Ko pa je zlo okužilo široke plasti ljudstva, je seveda narod ogrožen v svojem obstanku. Prišel se je ta pomor ljudske sile v Franciji, ki je domovina npravnstvenega in verskega svobodnjaštva. Francoski narod je pričel izumirati. Veliki ljubitelji do zemlje in naroda, potem pa globoki, živi veri, kateri je udana vendarle še dobra

Poitalijančevanje Primorja

Z metodo razsila in na miren način se izvaja poitalijančevanje z uso odločnosti

Zagreb, 6. febr. z. Današnji »Obzorje« pri naša uvodni članek iz Trsta o italijanizaciji jugoslovanske krajine. V članku se trdi, da načrt za poitalijančevanje ni naiven in ne površen, temveč je proučen do podrobnosti. V fašističnem asimilacijskem sistemu se opazita dve metodi: metoda nasilja in mirne penetracije. Prva se uporablja tedaj, kadar druga ni učinkovala. Metode mirne penetracije, oziroma simulacije se poslužujejo v največji meri šole. Razen tega obstoja veliko število drugih organizacij, ki vrše isto nalogo. Julijska krajina ima 992.959 prebivalcev s preko pol milijona Slovanov v 125 občinah. Deli se v štiri province, in sicer v reško, gorjsko, puljsko in tržaško-zadarsko. V teh štiri-

rih provincah je 139 fašistov s 23.000 člani, 82 ženskih fašistov s preko 5000 članic. Dalje obstojajo: organizacija fašističnih študentov s 1730 člani, organizacija Ballila s 32.500 članov, organizacija Avantgarde z okroglo 11.000 članov, organizacija Mala Italijanka s 13.600 članic, organizacija Mlada Italijanka s preko 4000 članic, organizacija Dopolavoro s 31.700 članov ter fašistični sindikat s 105.669 članov, dalje 202 fašističnih kooperativ, filo-fašistične organizacije s 23.000 članov. Torej znaša število vseh članov brez fašističnih kooperativ in filo-fašističnih organizacij 230.000. V članku se dalje popisuje funkcioniranje poedinih organizacij in na kak način izvajajo poitalijančevanje našega elementa v Julijski Krajini.

Lekarniški zakon predložen VZS

Belgrad, 6. febr. b. V socialnem ministru je izdelan načrt o uvozu, izdelavi in prodaji zdravil, o lekarnah in lekarnarjih. Ta načrt zakona je že predložen Vrhovnemu zakonodajnemu svetu, ki ga je tudi že dal v pretres posebni komisiji. Načrt vsebuje vse odredbe o uvozu, izdelavi in prodaji zdravil in je taksativno naštet, katere ustanove lahko

delijo in prodajajo zdravila neposredno konsumentom. Dalje vsebuje določbe o otvarjanju novih lekarn ter kvalifikaciji lekarnarjev in njihovem delokrogu. Lekarne se ne bodo mogle svobodno odpirati, marveč samo na temelju osebnega dovoljenja, ki ga bo za Belgrad izdajalo ministristvo, v drugih krajih pa bani.

Katoliška cerkev za svojo neodvisnost

London, 6. febr. (AA.) Cerkevna skupščina je s 382 glasovi proti 105 odobrila resolucijo yorškega nadškofa dr. Templea, naj se imenuje komisija, ki bo preiskala sedanje odnose med cerkvijo in državo. Ta sklep je posledica tega, ker je spodnja zbornica svoječasno odklonila sankcijo revidiranega molitvenika. Pozneje so škofje sklenili, da se dovoli z gotovimi pridržki uporaba revidiranega molitvenika. Komisija bo morala proučiti sred-

stva, da se izpremene sedanje ustavne in zakonske določbe, kolikor ovirajo uveljavljanje načrta, da je cerkev v prvi vrsti poklicana sklopiti končnoveljavno v verskih zadevah. Dr. Temple je v svojem govoru izjavil, da smatra duhovno neodvisnost cerkve za nujno potrebno in bistveno. Če treba, se bo morala cerkev tudi razdržaviti, da doseže svojo neodvisnost. Za ta visoki cilj mora biti pripravljena tudi na žrtve.

Atentat na predsednika Mehike

Newyork, 6. febr. D. Atentat na novega mehiškega predsednika Rubia, s katerim so oblasti računale, se je izvršil ravno v trenutku, ko je predsednik po prevzemu oblasti zapustil narodno palačo in stopal v svoj avtomobil. Neki mlad človek se je med množico prerinil od prvih vrst in je streljal nad glavami vojakov, ki so tvorili kordon, v zadnje okno avtomobila. Oddal je pet strelcev in razbil zadnje okno. Predsednik je bil zadet v čeljusti. Druga krogla je oplazila nečakinja in soprogo predsednika, tretja pa je ranila nekega gledalca. Šofer je nemudoma pogol avtomobil z vso silo in z največjo naglico odpeljal k predsednikovim vili. Rana predsednika ni nevarna. Bil je takoj operiran ter so mu kroglo vzeli v narkozi. Čeljust je razbita. Predsednik bo okreval v enem mesecu. Strelci so povzročili hudo paniko med množico 50 tisoč gledalcev. Množica se je bala, da se bo začelo splošno streljanje in se je razbežala na

vse strani. Pri tem je bilo mnogo oseb pohojenih in več težko ranjenih. Ljudje, ki so stali v bližini atentatorja, so bili v prvem trenutku od strahu trdi. Policija in vojaštvo je zagrabilo atentatorja, ki ni skušal pobegeti, in ga odvedlo, da ga množica ne linča. Pred vojnim ministrom, ki je zasliševal atentatorja še isti večer, je izjavil, da se piše Miguel Forest, star 22 let, in da pripada stranki propadlega predsedniškega kandidata Vasconcellosa. Policija je pozno zvečer aretirala sedem članov komplota. Napad je bil že dolgo pripravljen. Nameravali so umoriti predsednika in ves kabinet, da bi potem v političnem kaosu pripomogli Vasconcellosu do vlade.

Mehiko, 6. febr. AA. Predsednik ni v življenjski nevarnosti. Atentator se imenuje Daniel Flores in je star 22 let. Izjavil je, da je pristaš poražene stranke, ki je bila proti ponovni izvolitvi.

Volivna zmaga romunske vade

Bukarešta, 6. febr. AA. »Rador« poroča: Izidi volitev v okrožne skupščine, ki so bili znani dav, kažejo, da so dosegle vladne liste velik uspeh. Vladne liste so dobile na Erdeljskem vse mandate, izvzemši v Sibinu, kjer je nemška stranka dobila eno petino vseh glasov ter v treh erdeljskih okrožjih, kjer ima madjarska stranka neizpremenjeno večino glasov. Liberalna stranka je dosegla v 27 okrožjih eno petino glasov. V zmislu določb volilnega zakona bo imela temu primerno število zastopnikov v okrožnih skupščinah. Vlada je prešla v mnogih pokrajinah skoro vse glasove, v okrožjih stare Romunije pa veliko večino.

tretjina Francozov, se je po dveh desetletjih najhujšega napora posrečilo, postaviti usodno izumiranje. Ali pa se bo posrečilo tudi drugod?

Ponovno ugotavljamo, da je dolžnost države, da nastopi z odločnimi sredstvi proti vsemu, kar pomaga uničevati klico življenja, pa naj si bo to reklama po listih ali razpečevanje preperečevalnih sredstev. Cerkev stori svoje, ko vsako tako početje zabranjuje v vesti in pod grehom. A tudi država mora storiti svoje. E. Herriot, ki gotovo ni v nevarnosti, da bi ga kdo osumil klerikalizma, niti ne ver-

Poboji v Bosni se množijo

Sarajevo, 6. febr. z. V Bosni in Hercegovini se v zadnjih 10 letih vršijo neprestano poboji in umori. Posebno trpijo v tem oziru rogaški, visoški in ljubiški okraji. Po podatkih vrhovnega sodišča v Sarajevu se lahko reče, da je bilo zgubljenih 500 ljudi radi umora in drugih 500 je prišlo v ječe. Ugotavljač ta pojav, objavlja današnja »Hrvatska Straža« članek, v katerem opisuje škodljive posledice tega pojava ter zahteva, naj se merodajni činitelji pobrigajo, da se temu zlu pomore. Slaba odgoja mladine bo veliko breme, ki bo padlo na rame družbe, naroda in države.

skih nagibov, ker je izmed voditeljev framašonstva, je imel pred dnevi pogum, da je v svoji »Ere nouvelle« zapisal, »da mora država s primerno zakonodajo skrbeti za javno pravnost. Nobenega dvoma ni, da velja to tudi za nas. Zato pa s pomilovanjem in preziranjem zavračamo najnovejšo duhovnost naše socialistične »Delavske Politike«, ki piše, da so »cerkveni krogi« radi tega proti preperečevanju rojstev, ker rabijo človeškega materijala — za vojsko. (Št. 8, str. 2, 1930.) Žalostno vsekakor, da se smejo take neslanosti nuditi slovenskemu delavstvu!

Kraljica Marija

v Bukarešti

Bukarešta, 6. febr. AA. Danes ob 11 dopoldne je dopotovala s posebnim vlakom v Bukarešto Nj. Vel. kraljica Marija v spremstvu dvorske dame ge. Eleonore dr. Švrljuge in adjutanta majorja Pogačnika. Vlak se je ustavil na dvorski postaji v Controceanu. Na postaji so Nj. Vel. sprejeli kraljica-mati Marija, princeza Helena s svojim zaročencem knezom Hochbergom, kraljevo namestništvo s knezom Nikolom, člani vlade s predsednikom Maniu na čelu, kraljica Elizabeta, naš poslanik na romunskem dvoru Čolak Antič, naš vojni ataše general Stojanović z gospo, z osebjem kraljevega poslanstva in dostojanstveniki romunskega dvora. Nj. Vel. kraljica Marija, ki se je počutila zelo dobro, je stopila prva v vlaka in se poljubila s kraljico materjo.

Župnik Novoselec - umrl

Zagreb, 6. febr. b. z. Snoci po polnoči je umrl v Sestinih tamošnji župnik Ivan Novoselec. Pokojni župnik je prišel pred leti v spor s svojimi župljani. Ta spor se je ravno v zadnjem času rešil v splošno zadovoljstvo vseh in je župnik Novoselec umrl v najboljših odnosih s svojimi župljani.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika se prepeljejo v Brežice, kjer bodo položeni k večnemu počitku v soboto 8. febr. popoldne na mestnem pokopališču.

Carinska pogajanja z Avstrijo

Dunaj, 6. febr. (D.) V gospodarskih krogih se smatra, da je pri avstr.-jugoslovanskih razgovorih dana tudi potreba za razpravo o jugoslovanskih industrijskih uvoznih carinah, ker je verjetno, da bo stavila Jugoslavija protizhteve, če pristane na zvišanje avstrijske agrarne carine. Avstrija hoče posebno zvišati carino na žito in moko, obenem pa tudi zvišati skrajno mejo za pršutarje od 110 na 130 kilogramov.

Vprašanje jugoslovanskega nacionalizma

Subotica, 6. febr. z. V veliki dvorani pravne fakultete je imel zagrebški profesor dr. Kosić predavanje o problemu jugoslovanskega nacionalizma. Izjavil je, da se je s korakom od 3. oktobra preteklega leta ustvarila pravno in politično edinstvena nacionalna država. Toda nacionalno edinstvo še ni doseženo. Po njegovem mišljenju je ideal nacionalnega edinstva v prvi vrsti odvisen od vprašanja jezikov. V prvi vrsti so tu važne jezične razlike med Hrvati in Srbi na eni ter Slovenci na drugi strani. Po njegovem mnenju se je takoj po zedinjenju naše države napravila velika napaka, ker se ni uvedel za vso državo en službeni jezik. Vprašanje cirilice ali latinice ni prvega reda. Na koncu svojega predavanja je prišel dr. Kosić na vprašanje ver, ki je postalo prav v zadnjem času posebno aktualno.

Pod ljubli. brzovlak se vrgla

Zagreb, 6. febr. z. Danes popoldne okrog dveh je prišlo med Zaprešičem in Brdovcem do železniške nesreče. Pod ljubljanski brzovlak se je vrgla mlada deklica. Vlakovodja je hotel še v zadnjem trenutku ostaviti vlak, kar se mu pa ni posrečilo. Ko se je vlak ustavil, se je nudil gledavcem strahovit prizor. Na tračnici je ležalo truplo dekleta vse v krvi. Odsekana glava je ležala daleč od trupa. Ugotovilo se je, da je samomorilka Jelka Karlovič, 18 let stara in da je že dolgo časa bolehal na neozdravljivi bolezn.

Na profesorja streljal

Belgrad, 6. febr. b. Iz Sremske Mitrovice poročajo, da je dijak 5. razreda gimnazije Rokić iz maščevanja nad razrednikom, ker je bil radi slabega vedenja izključen, danes nenadoma planil v razred in oddal na profesorja več strelcev iz revolverja, ki pa k sreči niso zadeli. Dijak je bil aretiran.

Zagreb, 6. febr. z. Zagrebški mestni župan dr. Srkulj je kot predsednik zveze jugoslovanskih mest sklical glavno skupščino za 29. marca t. l., katera se bo vršila v belgrajski občinski dvorani ob 9 dopoldne. Vsako mesto ima na skupščini en glas, ter zbira svojega delegata po volji.

Seja ljublj. obč. sveta

Ljubljana, 6. februarja.

Danes ob 5 popoldne se je vršila kratka seja občinske uprave. Gosodni so bili obč. sv. dr. Bohinjec, Ivan Hribar in ing. Pavlin.

Sejo je otvoril župan dr. Puc, ki je podal predstavitveno poročilo. Najvažnejši dogodek od zadnje seje je bil sprejem poklonstvene deputacije iz Slovenije pri Nj. Vel. kralju. Zastopnikom Ljubljane je Nj. vel. kralj obljubil, da se bo v kratkem izvedla regulacija Ljubljane. V posebni avdij. župana dr. Puc pri Nj. Vel. kralju, je dal kralj poklicati finančnega ministra dr. Švrljuga in mu naročil, naj kolikor mogoče hitro pripravi potrebne kredite za regulacijo. Zato župan predlaga, da se občinski svet zahvali Nj. Vel. kralju z udanostno zahvalno brzojavko. Brzojavko so občinski svetniki sprejeli sije in z navdušenimi »Zivio!« klici.

Župan je dal še sporočil, da je mestna občina s svojo zahtevo po preureditvi ljubljanskega kletodvora dosegla vsaj ta delni uspeh, da je namreč železniško ministrstvo priznalo to potrebo in sporočilo, da bo v ta namen že v proračunu za leto 1930-31 znesek 3 milijonov Din. Za znesek bo v vseh prihodnjih proračunih. Župan je sporočil, da je z ukazom od 23. jan. imenovan za ljubljanskega podžupana prof. Jarc, mesto razrešenih odbornikov pa so bili imenovani v občinski svet: gg. Franc Zupančič, inženir; Avgust Jenko, posestnik; Sasa Knez, trgovec; Ivan Kregar, obrtnik; Avgust Ludvik, načelnik postaje; Josip Malenšek, hranilničar; Viktor Meden, trgovec; Ivan Mohorič, tajnik Zbornice TOI; Josip Pavlin, inženir; Richard Sušnik, lekarnar; Rado Hribar, poslovodja; Karol Čed, ravnatelj Jugoslovanske tiskarne in Andrej Šerabon, veletržec.

Vsi ti novi občinski svetniki so nato svečano prisegli.

Poročilo finančnega odseka

Je podal obč. svetnik Tavčar. Najprej so bile na vrsti razne pritožbe radi predpisa pristiskarine. Ugodeno je bilo pritožbi dr. Ladislava Lajovca, deloma pritožbi Karla Preloga, pritožba Milke Kovarčeve je bila zavrnjena, pritožba Marjete in Martina Mahkote pa je bila odložena. O pritožbah glede predpisa davka na vozila, je občinski svet svet sklenil, da OUZD ne bo treba plačevati davka za avto, ki je namenjen prevozu zdravnikov in bolnikov. Deloma je bilo ugodeno pritožbi trdnice Pipan et Co., pritožba Josipa Čeha pa je bila zavrnjena. Zavrnjena je bila tudi pritožba Franca Pavliča radi predpisa pasje takse.

Poročevalec je dal še poročal o obratnem posojilu v znesku 4 milj. Din, ki ga namerava najeti upravni odbor mestne elektrarne, vodovoda in plinarne za mestno elektrarno. Poročevalec je bil mnenja, naj bi občinski svet sklenil posojilo v znesku 2 milj. Din. Občinski svet pa se je odločil za predlog občinskega svetnika Karla Čeha za to, da se prosi vlado za odobrenje posojila v znesku 4 milijone Din, vendar pa naj občinski svet najprej odobri samo posojilo 2 milj., in če se izkaže potreba, še nadaljnja 2 milj. Din.

Poročilo gradbenega odseka

Je podal podžupan Jarc. Najprej je bilo na vrsti preimenovanje ulic. Po nekaterih pripombah obč. svet. dr. Jeriča je občinski svet sklenil, da se preimenujejo in na novo imenujejo te ulice: Valvazorjev trg se preimenuje v Ilirski trg, Muzejški trg se preimenuje v Valvazorjev trg, Poljska cesta se preimenuje v Domžalsko cesto, Samotna ulica se preimenuje v Costovo ulico, Križišče Tržaške, Bleiweisove in Rimske ceste se preimenuje v Gorjanov trg, kakor je občinski svet že sklenil.

Na novo se imenujejo sledeče ulice: Cesta med Dunajsko cesto in Herbersteinovo ulico v zvezi s Posavskega ulico in s Triglavsko ulico v Jarnikovo ulico. — Cesta pri mestni koloniji za artilerijsko vojašnico v zvezi s Peričevo in Česko ulico v Ispavčovo ulico. — Cesta v zvezi z Jelovškovo in Staretovo ulico v Trnovem v Layerjevo ulico. — Podaljšek Glinske ulice preko Tržaške ceste proti jugu od Tržaške ceste do Gradaščice v Hajdrihovo ulico. — Cesta vzporedna cesti pod 4. ter v isti dolžini ležeča zadaj od 4. v Volaričovo ulico. — Cesta vzporedna z Gradaščico na levem bregu od pomenja MOL do Groharjeve ulice v Gunduličovo ulico.

Sledile so razne pritožbe. Zavrnjena je bila pritožba ljubljanske kreditne banke radi prispevka za napravu trotoarja ob njeni palači na Dunajski cesti, ker se banka ni držala slavnega reda. Prav tako sta bili zavrnjeni pritožbi Angele Fabince in Ivanke Leskovec radi prispevka za trotoar. Finančna prokuratura pa se je pritožila radi prispevka za trotoar ob kanonikatskih hišah. Tej pritožbi je bilo ugodeno, ker kanoniki niso lastniki hiš, temveč imajo samo užitek v njih. Prispevek bo plačal zemljišnji lastnik, to je verski zaklad. Deloma je bilo ugodeno pritožbi Andreja Dolinarja radi prispevka za napravu trotoarja. Zavrnjena je bila pritožba ing. Antona Sodnika proti odobritvi parcelacije v Trnovem. Prav tako je bila zavrnjena pritožba Franca Kunovara proti parcelaciji v sveto-križkem okraju. Na njegovi parceli bo mestna občina napravila park, on pa bo dobil za to drugo primerno zemljišče. Deloma je bilo ugodeno pritožbi trdnice Triumf-Avto radi Keršičevega vrta na Celovski cesti. Ugodeno je bilo pritožbi Rudolfa Skulja zaradi uporabnega dovoljenja in pritožbi Franca Derende zaradi stavbnega dovoljenja. Deloma je bila ugodno rešena pritožba Maksa Veleniča zaradi izdanega stavbnega dovoljenja. Zavrnjena je bila pritožba OUZD zaradi zvišanja dimnikov in bo moral OUZD dimnike na svoji palači povisati, ker dosedaj moti dim prebivalce Delavske zbornice. V splošnem je bila zavrnjena pritožba Stavbne družbe zaradi izdanega stavbnega dovoljenja. Občinski svet je odobril parcelacijo in zamenjavo sveta z Igorjem Kavčičem in Matijo Keštom. Avgust Wester je zahteval, naj se pot na Golovec izbrše iz seznama javne imovine. To je bilo zavrnjeno. Dano je bilo stavbno in uporabno dovoljenje za mestno ozrevalnico. Odklonjena je bila pritožba Matije Schuberta za namestitev izloženih omaric na hiši št. 24 na Sv. Petra cesti. Zavrnjena je bila pritožba Antona Rojine zaradi prispevka za trotoar. Prav tako je bila zavrnjena pritožba Savla Kalina.

Pri poročilu o regulaciji Ljubljane je prof. Jarc predlagal, naj se odstotek mestne občine poveča za 5%, kar je bilo sprejeto.

Izpolnitve odsekov

Ker je bilo imenovanih več novih svetnikov in je od prejšnjih izpadlo več iz raznih odsekov, je moral občinski svet izpolniti odseke.

V administrativni gremij sta bila na novo izvoljena dr. Lukin in Kregar;

v personalno pravni odsek: Hribar, Meden Dietrich, Gregorič, Malenšek, in Rupnik. Za načelnika odseka je bil nato v tajni seji izvoljen dr. Bohinjec, za podnačelnika pa dr. Ravnhart.

V finančni odsek so bili izvoljeni Mohorič, Ivan Hribar in Šerabon.

V gradbeni odsek sta bila izvoljena ing. Pavlin in Zupančič;

Avstr.-ital. pogodba podpisana

Rim, 6. febr. D. Višek rimskega obiska dr. Schobra se je dosegel danes opoldne s podpisom prijateljske pogodbe. Opoldne je bil dr. Schober na kosilu pri finančnem ministru Mosconi, zvečer pa je bil gost Mussolinija v hotelu »Excelsior«, kjer je bilo več pozdravnih govorov. Popoldne je bil sprejem v klubu inozemskih časnikaarjev.

Izjava dr. Schobra

Rim, 6. febr. D. Zvezni kancler dr. Schober je danes opoldne podpisal z Italijo prijateljsko in razsodiščno pogodbo, potem pa je sprejel nemške in avstrijske časnikaarje, ki jim je pojasnjeval namen svojega prihoda v Rim. Rekel je, da je potoval v Rim v smislu dogovora, ki ga je našel še od svojega prednika v zunanjem ministrstvu in je bil dogovorjen že med njegovim prednikom in italijansko vlado. Takrat je izjavil, da more potovati v Rim, če bo Italija podpirala Avstrijo pri nameravanem inozemskem posojilu, to je, če bo Italija pristopila reliefni pogodbi in če bo pristala na to, da se Avstrija osvobodi od reparacijske zastavne pravice in če se sploh preteklost popolnoma likvidira. Italijanska vlada je na to pristala že meseca decembra, potem pa je Italija podprla Avstrijo tudi v Haagu. Ko so se delegati poslavljali iz Haaga, se je dogovoril tudi obisk v Rimu in s tem v zvezi se je takrat tudi dogovorilo, da se sklene prijateljska in razsodiščna pogodba, kakršno je Avstrija sklenila tudi že z drugimi državami, n. pr. s Švico, Češkoslovaško,

Madjarsko, Poljsko, Španijo in Švedsko ter se sedaj pripravljajo z Romunijo.

Objava podpisane pogodbe se bo izvršila v sredo istočasno v Rimu in na Dunaju. Sklenjena je bila prijateljska in razsodiščna pogodba, ki naj po možnosti pomaga temeljito odpraviti vse spore, zakar je predvideno razsodišče. Trajanje pogodbe je določeno na 10 let in se avtomatično podaljša, če se ne odpove. Dr. Schober je izjavil, da je zelo zadovoljen, ker je Avstrija bila že skoro dve leti z Italijo v zelo neprijetnih odnosih. Na vprašanje je dr. Schober še izjavil, da je seveda izključeno, da bi pogodba mogla vsebovati ali skrivati nekaj, kar bi bilo proti duhu ali vsebini njenega besedila. Glede Avstrije je izključeno, da bi delala posebno politiko. Nadaljevati mora dosedanje zdravno politiko in je samo po sebi umevno, da želi Avstrija ohraniti dobre zveze tudi z drugimi velikimi državami.

Popoldne je dr. Schober sprejel najprej italijanske, potem pa nemške in avstrijske časnikaarje. Nato se je udeležil velikega sprejema na Kapitolu, ki ga je priredil njemu na čast rimski guverner. Od tam je šel v palačo zunanje tiska, kjer so ga sprejeli časnikaarji 21 držav. Zvečer je bil dr. Schober gost pri Mussoliniju. Jutri ga bo sprejel v avdijenci italijanski kralj. Takoj nato se odpelje dr. Schober v Vatikan, kjer ga bo sprejel papež. Nato bo zajtrk v avstrijskem poslanstvu v Vatikanu, potem pa bo kosilo pri avstrijskem poslaniku v Rimu s sprejemom. Jutri opolnoči se dr. Schober povrne na Dunaj.

Znatnoboljšanje franc. financ

Pariz, 6. febr. D. Finančni minister Cheron je podal včeraj finančni komisiji poslanske zbornice obširen ekspezo o položaju državnih financ. Proračun za l. 1930 izkazuje dohodkov 49.565 milj., izdatkov pa 49.250 milj. Prebitek znaša torej 315 milj. kljub temu, da so davki znižani za 2.200 milj., izdatki pa zvišani za 3.500 milj. Proračunski prebitek pa je samo fiktiven spričo novih izdatkov za zakon o socialnem zavarovanju, za morarški gradbeni program in za zvišanje uradniških plač. Finančno ministrstvo razpolaga skupno z 18 milijardami tekočih sredstev in sicer z 8 milijardami dobro imetja pri francoski narodni banki, maroški in alžirski banki ter z 10 milijardami deviznih rezerv. Ta sredstva so potrebna do zadnjega.

Kritje državnih obveznosti. Pri francoski narodni banki mora ostati železna rezerva 5 milijard. Amortizacijska blagajna ima od 8 milijard davčnih prebitkov zadnjega leta pravico zahtevati 2 milijardi. Trdnjavske zgradbe ob alžasko-lorenski meji zahtevajo 1,5 milijarde, zboljšanje plač, pomoč za poljedelstvo in nekateri drugi izdatki pa 4 milijarde. Preložitve proračunskega leta je stala 1,3 milijarde, obnovitveni program za trgovino, industrijo in poljedelstvo pa 5 milijard. V Angliji zapade 15. marca 620 milj. dolga. Ustanovni kapital mednarodne reparacijske banke potrebuje 522 milj., poslovni in stroškovni fond 408 milj., jamstveni fond pa 500 milj. Denarno stanje francoske narodne banke dosega 42,83 milijard. Od novčanic, ki se v prometu, je kritih z zlatom 48,81%. Če se vpoštevajo še zaloga deviz, znaša kritje 80%. — Amortizacijska blagajna je viseče dolgove od

svoje ustanovitve dalje znižala od 46,85 milijard na 28,49 milijard. Večni rentni davek se je znižal za 5,6 milijard.

Celotni notranji dolg Francije se je v zadnjih štirih letih znižal od 290 na 267 milijard. Celotni viseči dolg, ki je prvotno znašal 93,5 milijard, znaša sedaj samo še 38,8 milijard. Večni dolg se je zmanjšal od 102 na 98 milijard. Polkojninske obveznosti so se od 5,6 zvišale na 9,8 milijard. Če bo amortizacija šla v istem tempu dalje, bo proračun za l. 1930 zopet olajšan za nadaljnjih 350 milj. pri obrestih. Za l. 1930 in 1932 predvidene amortizacijske operacije, ki naj bi znašale 125 milijard, so videti torej zelo ugodne. Inozemski dolg Francije, katerega točne višine Cheron ni hvedel, je pokrit z nemškimi Youngovimi plačili. Preko tega ostane Franciji za prvih 37 let povprečni letni prebitek 2,5 milijarde. S pomočjo mobilizacije nezavarovanih nemških plačil bi se lahko v prihodnjih letih amortiziralo 40 do 50 milijard notranjega dolga, ker je jasno, da se na Francijo odpadajo del mobilizacije sme porabiti le v to svrhu. Parlament je lahko ponosen na izvršeno finančno zboljšanje. Sedaj mora Francija ostati potrpežljiva, ne sme upati na nobene nove davčne olajšave, niti ne sme odobriti nobenih novih izdatkov.

Finančna komisija je bila nasproti Cheronu precej kritična. Prišlo je do živahne konflikta radi ocene proračunskih dohodkov za l. 1930, kjer je določil Cheron na podlagi davčnih dohodkov iz l. 1928, dočim je finančna komisija zahtevala kot podlago številke iz l. 1929. Cheron je izjavil, da svoje sestave ne more spremeniti in je razburjen zapustil sejo.

Boj sovjetov s kmeti

Moskva, 6. febr. (AA.) List »Komunist« javlja o ostrih represalijah sovjetskih oblasti v Ukrajini proti kmetovalcem, ki se upirajo kolektivizaciji poljedelstva. V vasi Zalenu v Polovješkem okrožju so sovjetska oblastva zaplenila posestva 18 kmetijskih rodbin, ki so bile pregnane v sovjetsko Ukrajino. Kmetje so se maščevali s tem, da so razpršili komunistično četo in pri tej priliki pobili nekoliko komunistov. V vasi Ruski Ortik v istem okrožju je bilo deportiranih 23 kmečkih rodbin. Iz več vasi okoli Odese je bilo odvedenih 47 rodbin, ker niso hotele oddati sovjetskemu oblastvom semena za poljedelske komete. V vasi Bjelavecki so bila zažgana posestva petih kmetovalcev, ker so agitirali proti poljedelskim komunam.

v tržni odsek pa Jenko, Olup in Turk. Za načelnika je bil v tajni seji izvoljen Jenko.

Obrtni odsek se bo odsedaj imenoval »Obrtni in industrijski odsek«. Njegovi člani so Mohorič, ing. Dietrich, Kregar, Rado Hribar.

Nova člana socialno-političnega odseka sta Rutar in Uratnik.

V policijsko-zdravstveni odsek sta bila izvoljena Sušnik (načelnik) in Rado Hribar;

v odsek za upravo mestnih hiš Knez (podnačelnik), Meden in Krvinja;

v upravni odbor vodovoda, elektrarne in plinarne Rado Hribar, Mohorič in Čed;

v upravni odbor mestnih voženj Meden;

v direktorij mestne klavnice Malenšek;

v direktorij mestne zastavljalnice Jenko (podpredsednik) in Čed;

v upravni odbor mestnega pogrebnege zavoda Sušnik.

V disciplinarno komisijo Ludvig in Knez, v kvalifikacijsko komisijo Jarc.

V kuratorij mestnega deklškega liceja dr. Fetich, (predsednik) Meden, ing. Pavlin in Bahovec,

v krajevni šolski odbor kot zastopniki dr. Pohine, Čed in Jenko, kot njihovi namestniki pa Meden, Sušnik, Malenšek in Pavlin.

V odbor za obrtno nadaljevalne šole Kregar,

v občinski agrarni odbor Dachs, v načelstvu bolniške blagajne Rupnik, Uratnik in Ludvig.

Črnuče dobe ljubljansko elektriko.

Načelnik upravnega odbora mestnega vodovoda, plinarne in elektrarne obč. svet. Orehek je poročal o pogodbi, ki jo je upravni odbor sklenil z občino Črnuče o napeljavi električnega toka v črnuško občino. Mestna občina bo zgradila transformator za tok na visoko napetost, ostalo napeljavo pa bo izvedla črnuška občina. In mestna elektrarna, vsaka pol. Mestna elektrarna bo dajala v Črnuče tok po 2,50 Din kilovatt po dnevi in po 4 Din poroči. Črnuški občinski svet je to pogodbo že odobril in sedaj ko je odobril tudi ljubljanski občinski svet je potrebna samo še odobritev banske uprave.

Župan je prejel nato nekaj samostojnih predlogov, ki jih je odrazil odsekom. Nato je izjavil, da se je razsoda v Ljubljani grda naveda, pisati anonimna pisma. Tudi župan sam jih prejema več, a se nanje ne ozira, rdi enega pisma pa daje piscu javen odgovor. Pisec tega pisma je nemore dolžni mestne občinske svetnike, da so oni preprečili, da ni postal Sv. Jakoba trg živilski trg. Župan je izjavil, da je mestna občina dala vsakemu prodajalcu dovoljenje na sv. Jakoba trgu,

Seipel o demokraciji

Godesberg ob Renu, 6. febr. D. Včeraj je imel dr. Seipel predavanje o bistvu in mejah demokracije. Izjavil je, da je brezpogojen pristah demokracije, toda pojem demokracije je treba očistiti nespornostim, ki temelje bodisi na napačnem pojmovanju demokracije ali na nedozorelosti naroda. Dr. Seipel je dal avstrijskim strankam ukor. Rekel je, da so premalo republikanske, ker se bojijo odgovornosti. Proračunska pravica prejšnjih parlamentov se je spremenila v direktno nasprotje. Danes morajo vlade preprečiti, da stranke ne določijo previsokih davkov. S tem pa izgubila demokracija na veljavi in se naravno krepi želja po diktaturi. To rišejo na steno ravno oni, ki jo sami vršijo, zakaj obstoja tudi diktatura stranke in celo parlamenta.

Francija ima za Ameriko največ zlata

Pariz, 6. febr. AA. Po izjavi francoskega finančnega ministra Chérona razpolaga Francija z zlato rezervno 345 milijonov funtov, ki je največja na svetu razen zlate rezerve Zedinjenih držav. Francoska banka je zato znižala obrestno mero na 3%, kar v veliki meri zaprečuje dotok inozemskega kapitala.

Nobenega sledu za Kutjepovim

Pariz, 6. febr. D. Afera z generalom Kutjepovim, o kateri so mislili, da je pojasnjena, se je zopet zavila v novo tajinstveno temo. Policija ni v gozdu Meudon našla ničesar. »Intransigent« pa poroča, da se je med tem časom posrečilo najti oni sivi avtomobil, v katerem je bil general odpeljan.

Nova zastupljevalska alera na Madjarskem

Budimpešta, 6. febr. D. Sredi meseca januarja je dobilo državno pravdnštvo v Kalocsi anonimno pismo, ki trdi, da so v vasi Fajsz tamkajšnje kmetice med leti 1914 do 1928 zastupljevale svoje može. Zenske so dobile arzenik od vdove kmeta Petra Hegedysa, ki je tudi sama zastupila svojega moža. Ko so orožniki vdovo Hegedys pred dvema tednoma zasliševali, se je zastupila iz strahu pred kaznjavo. Po njeni smrti je bilo zaslišanih več kmetic, in med njimi pet žensk, ki so najbolj osumljene. Do sedaj še ni bila nobena aretirana, preiskovalni sodnik pa je odredil, da se trupla zastupljenih izkopljejo in preiščejo po eventualnem strupu.

Ogromen tank petroleja eksplodiral

Newyork, 6. febr. D. V petrolejskih skladiščih družbe Standard Oil Company v Bayonne pri New Jerseyu je eksplodiral ogromen tank petroleja, ki vsebuje 40.000 galon. Pokrov, ki je težak mnogo stotov, je vrglo več sto metrov v zrak. Zračni pritisk je bil tako velik, da so v mestu popokale skoro vse šipe. Po eksploziji je nastal velik požar, ki ga še niso pogasili. Nevarnost je, da bo požar dosegel tudi sosedne tanke, radi česar se gasilci predvsem prizadavajo, omejiti požar na prvi tank.

Düsseldorfski morilec zopet na delu

Düsseldorf, 6. febr. D. Policija javlja, da je danes neznan moški zopet hotel odpeljati štiri-letno deklico. Otrokova mati je še pravočasno opazila in rešila otroka, moški pa je skočil na cestno železnico in ušel. Smatra se, da je bil to nov poskus düsseldorfskega morilca.

Drobne vesti

Pariz, 6. febr. (D.) Kakor javljajo listi iz Bukarešta, se v romunski kraljevski hiši pripravljajo na poroko prince-regenta Nikolaja, drugega sina kralja Ferdinanda, z drugo hčerjo španskega kralja.

Varšava, 6. febr. (AA.) Med Poljsko in Turčijo je bil podpisan sporazum o tem, da bo sta obe državi izpremenili svoje poslanstvo v Varšavi ozir. v Angori v veleposlanstvo.

Berlin, 6. febr. AA. Znani ruski pesalec Zubkov, bivši soprog Viljemove sestre Viktorije, je izročil pisma pokojnice cesarjevi rodbini proti plačilu 15.000 mark.

Bangkok, 6. febr. AA. Strahovit ciklon je opustošil 30 milj. dolgo ozemlje siamskega polotoka. Vihar je porušil nad 7000 poslopij. Materijalna škoda je ogromna.

toda prodajalci niso tam dolgo vztrajali. Sploh pa je nemogoče, da bi v razmeroma majhnem mestu, kakor je Ljubljana, obstojala dva živilska trga. Prodajalci, prebivalstvo in pa tudi cene same imajo interes na tem, da je živilski trg koncentriran na enem mestu. Proti tej županovi argumentaciji je protestiral Dachs, branil pa jo je Likozar.

Zahvala »Glasbene Matice«. Ob zaključku se je se je prijavil k besedi dr. Ravnhart. V toplih besedah se je kot predsednik Glasbene Matice zahvalil mestni občini in ljubljanskemu prebivalstvu za veliko materialno in moralno pomoč, ki jo je bila Glasbena Matica deležna na svojem zmagovalnem pevskem pohodu po Franciji in Švici. Odgovoril mu je župan dr. Puc, ki je izjavil, da je še bolj dolžna Ljubljana zahvaliti se Glasbeni Matici, saj je Glasbena Matica ponela sloves slovenskega imena naše domovine in mesta Ljubljane v svet, kjer smo bili dosedaj le malo znani.

Župan je ob 7 zvečer zaključil sejo.

Dunajska vremenska napoved. Severne Alpe: Sneg. Nižja temperatura. Mraz. Severni vetrovi. Južne Alpe: Pričakovati je novega snega. Temperatura bo polagoma padla.